

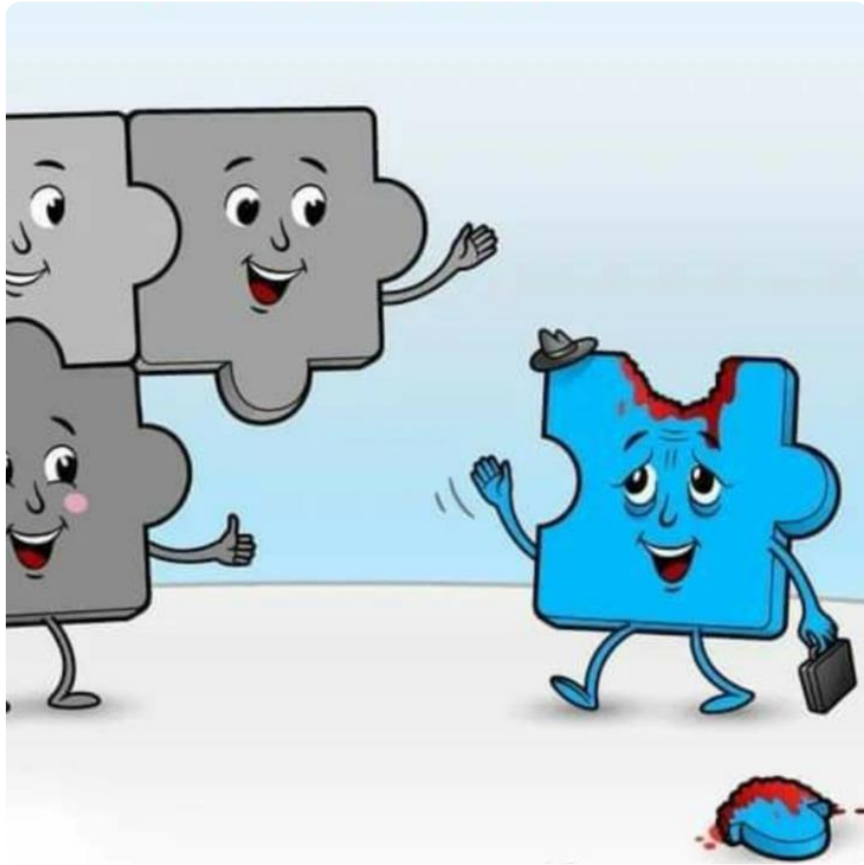
**Inkliuzinis
ugdymas:
samprata,
vertybės**

...Vienoje gražioje pilyje gyveno vaikiukas, kuris buvo ne tik geros širdies, bet ir ypatingas. Jis mėgo auginti tik tam tikros spalvos ir kvapo gėles, žaisti įdomius žaidimus, bet visada laikėsi tų pačių taisyklių. Tik buvo didelė bėda, kad jis gyveno vieni vienam ir neturėjo su kuo draugauti. Gal dėl to, kad artimiausios pilyys buvo sunkiai pasiekiamos? O gal kad jų gyventojai nemokėjo ir nežinojo, kaip tai daryti? Gal nerado tinkamo rakto? O kokio rakto reikėtų ieškoti? Tikrai ne visrakčio, kuris tinka kiekvienam vaikui... Bet ar tokių būna?

Epilogas

„Gerai, kad vaikiukas prieš kelionę pilies duris paliko atrakintas. Dabar bus galima pasikviesti daugiau draugų...“

Kas turi
pasikeisti –
vaikas ar
mokykla?

Įtraukimas ir teisingumas

Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Valstybinėje švietimo 2013–2022 m. strategijoje, **Geros mokyklos koncepcijoje** (2015 m.) suformuluota perėjimo **nuo švietimo visiems prie švietimo kiekvienam, suasmeninto ugdymo(si) ir mokymo(si) nuostata.**

2024 m. rugsėjį įsigalios Lietuvos Respublikos Švietimo įstatymo pakeitimas kuris numato, kad **kiekvienam vaikui turi būti sudarytos sąlygos ugdytis artimiausioje ugdymo įstaigoje (darželyje, mokykloje) kartu su savo bendraamžiais.**

Inkliuzinis ugdymas

UNESCO (2008; 2011)

2008
Nenutrūkstantis procesas, kuriuo siekiama užtikrinti **kokybišką ugdymąsi visiems visuomenės nariams, pripažįstant ir gerbiant įvairovę, atsižvelgiant į kiekvieno individualius gebėjimus ir poreikius, vengiant bet kokios diskriminacijos.**

2011
Poreikio **keisti kultūrą, politiką ir praktiką** pripažinimas ir siekis **prisitaikyti** prie skirtingų besimokančiųjų poreikių

CRPD-GC-4 (2016)

Ugdymo struktūros, turinio, mokymo(si) proceso ir kiti pokyčiai, kuriais siekiama kiekvieno mokinio **lygiavertiško dalyvavimo** ugdymosi procese, besimokančiųjų **interesus ir poreikius tenkinančių** ugdymosi aplinkų bei mokymosi patirčių kūrimo. **Šalinamos** bet kokios įtraukiojo ugdymo **kliūtys.**

UNESCO (2016)

Tai mokymasis **gyventi žmonių įvairovėje** ir mokytis iš skirtybių. Ugdymo procesas nuolat tobulinamas, siekiant **atliepti įvairius besimokančiųjų poreikius.**

Inkliuzinio ugdymo vertybių puoselėjimas

aukšti lūkesčiai iš
kiekvieno vaiko

vadovai, darbuotojai
ir tėvai/globėjai
aptaria/dalijasi
inkliuzinio ugdymo
filosofija

kiekvienas vaikas yra
vertingas ir
vertinamas

darbuotojų ir
ugdytinių santykiai
grįsti žmogiškosiomis
vertybėmis

ugdymo įstaigos
darbuotojai siekia
pašalinti bet kokias
sėkmingo ugdymosi ir
dalyvavimo kliūtis

ugdymo įstaiga siekia
išvengti bet kokios
diskriminacijos

skaidri/teisinga
darbuotojų skyrimo ir
skatinimo sistema

Pagarba įvairovei

Pagarba įvairovei

kiekvieno vaiko individualumo ir galimybių pripažinimas

reikalingos pagalbos sistema mažinanti ugdymosi kliūtis ir jos koordinavimas

profesinis tobulėjimas skatinatis inkliuzinį ugdymą

etiketizavimo, kategorizavimo vengimas

savivertės ir pasitikėjimo savimi skatinimo politika integruota į ugdymą

drausminės atskirties mažinimas

patyčių prevencija

Ugdymo
įstaigos
prieinamumas,
atvirumas

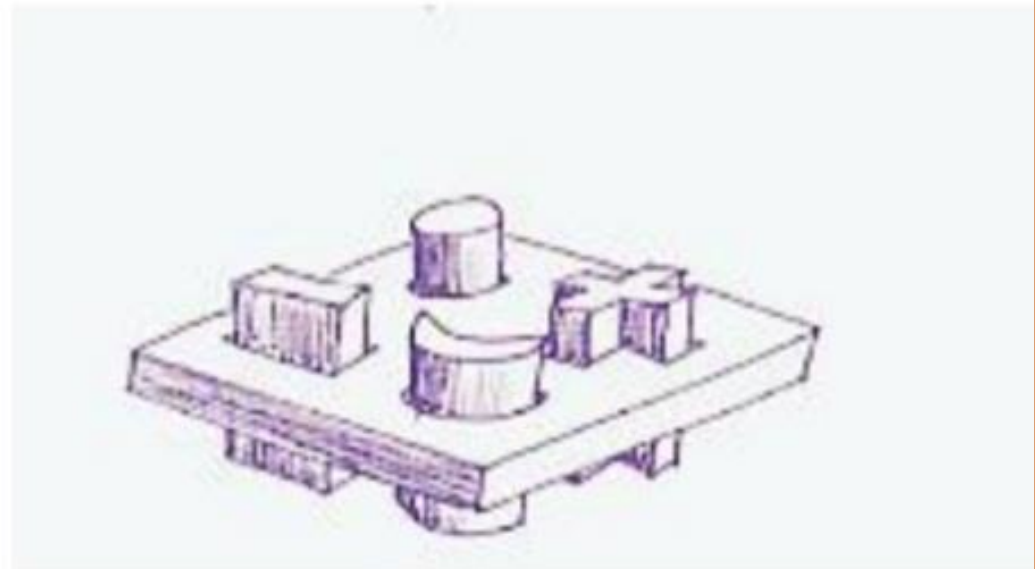
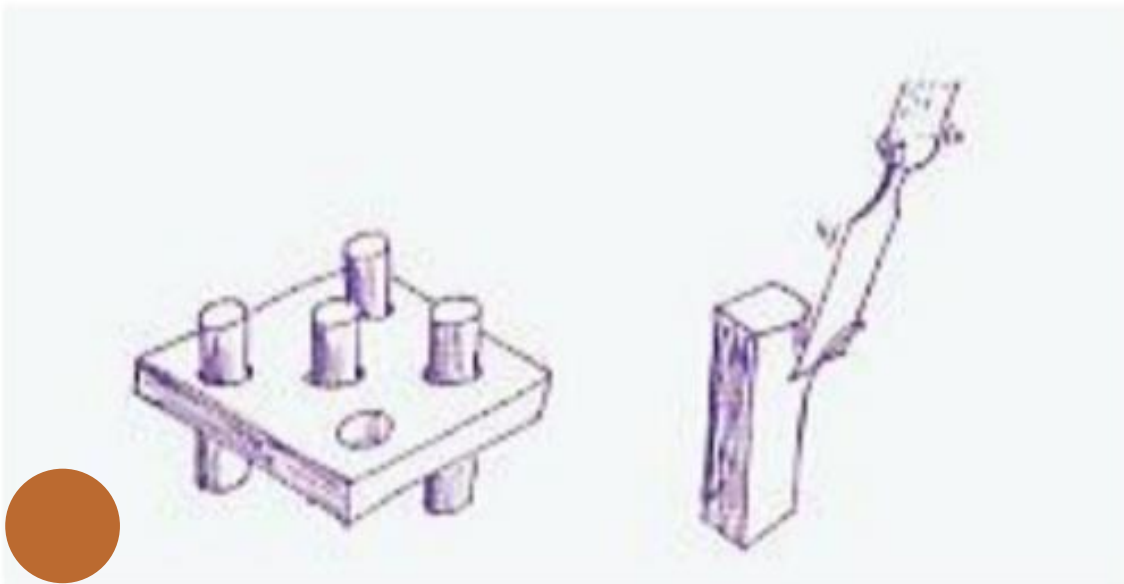
fizinė aplinka

įvairių
ugdytinių
priėmimas

ugdymosi
organizavimo
principai
skatinantys
kiekvieno
dalyvavimą

pagalba
kiekvienam

Kas turi pasikeisti – vaikas ar mokykla?

Išteklių mobilizavimas

- skirtybės pripažįstamos ir panaudojamos ugdymosi procese kaip ištekliai
- išnaudojamos įvairios ugdymo įstaigos darbuotojų kompetencijos
- ugdymosi ištekliai, užtikrinantys kiekvieno dalyvavimą
- išorinių išteklių pasitelkimas
- mokymosi priemonės ir ištekliai yra vienodai prieinami visiems

Siekiant pokyčių praktikoje svarbu:

Prieinamumas - pritaikyta fizinė aplinka, atsižvelgiant į skirtingus ugdytinių poreikius, negalią. Užtikrinamas informacijos prieinamumas.

Ugdymuisi draugiška aplinka - kiekvienas turi jaustis saugus, priimtas, sulaukti pagalbos, būti skatinamas mokytis ir išreikšti save.

Ugdymo diferencijavimas, individualizavimas, personalizavimas

Siekiant pokyčių praktikoje svarbu:

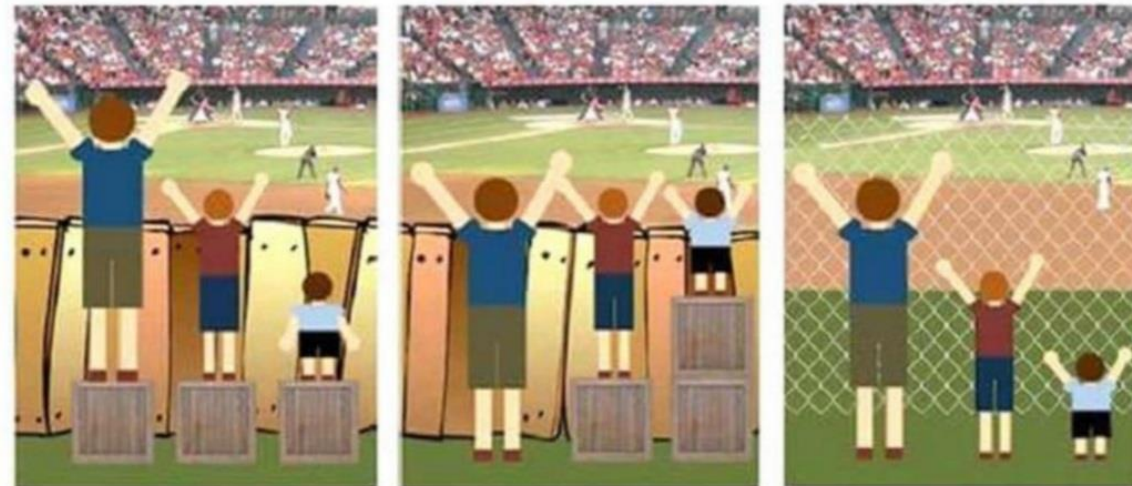
Pagalba - kiekvienas sulaukia pagalbos atsižvelgiant į individualius poreikius. Mokytojai turi galimybę tobulintis savo kompetenciją inkluzinio ugdymo srityje. Sudaromos sąlygos mokytis vieniems iš kitų bendradarbiaujant, kartu sprendžiant problemas.

Ištekliai ir jų valdymas - užtikrinami reikalingi materialiniai ir žmogiškieji ištekliai, išnaudojami ne tik vidiniai, bet ir išoriniai ištekliai.

“NORINT KARTU VEIKTI, REIKIA IR KARTU MAŽTYTI”

- Pirmajame paveikslėlyje pavaizduota situacija, kurioje manoma, kad visi veikėjai gaus tokią pat naudą iš vienodų pagalbinių priemonių. Su visais yra elgiamasi vienodai.
- Antrajame paveikslėlyje pavaizduoti veikėjai gavo skirtingas pagalbines priemones, padedančias jiems turėti galimybę stebėti rungtynes. Su visais veikėjais yra elgiamasi teisingai.
- Trečiajame paveikslėlyje visi veikėjai gali matyti rungtynes be jokių pagalbinių priemonių, nes buvo sureaguota į neteisingos elgsenos atvejį.

Lygybė vs lygiavertiškumas

Inkliuzinės kultūros elementai

- Pritaikyta fizinė aplinka , leidžianti laisvai judėti po mokyklą (liftai, rampos, pritaikyti tualetai, durys, ir kt.), tinkami baldai, apšvietimas kita reikalinga įranga, tenkinanti individualius besimokančiųjų poreikius.
- Specialistų komanda teikia reikalingą pagalbą mokyklos bendruomenei.
- Tinkamas mokyklos/klasės aprūpinimas reikalingais ištekliais
- Vadovybė demonstruoja pagarbą skirtybėms, jautrumą socialiniams, kultūriniais ir kitokiems skirtumams, nustato aukštus su tuo susijusius reikalavimus.

Integracija (integruotas ugdymas) – tai procesas, kai vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, susijusių su sutrikimais, negalia yra įtraukiami į bendrojo ugdymo mokyklas tikintis, kad šie vaikai prisitaikys prie standartizuotų reikalavimų;

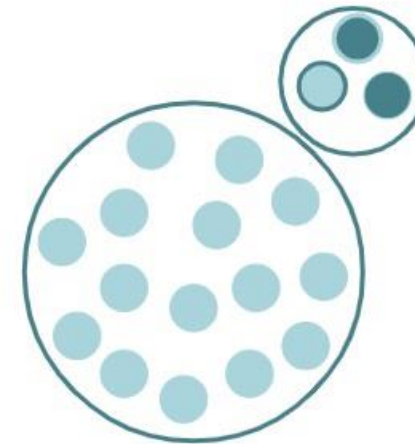
Inkliuzija (inkliuzinis ugdymas) – tai sisteminės reformos procesas, kuris apima ugdymo turinio, metodų, požiūrių, vertybių, struktūrų ir strategijų pokyčius, užtikrinančius mokymosi kliūčių įveikimą ir socialiniu teisingumu bei dalyvavimu grįstas visų ugdytinių mokymosi patirtis. Inkliuzinis ugdymas orientuotas į visus ir kiekvieną vaiką, pripažįstant ir vertinant įvairovę ir užtikrinant kokybišką kiekvieno vaiko ugdymąsi.

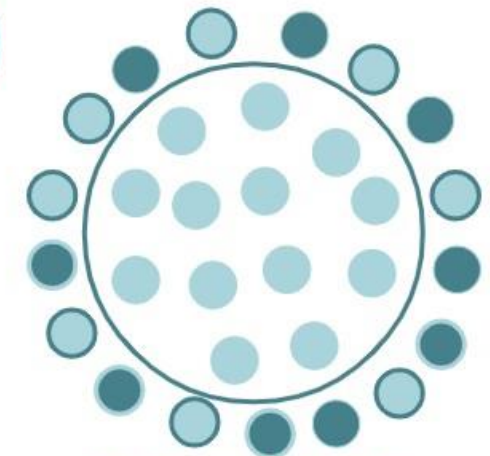
INKLIUZIJA

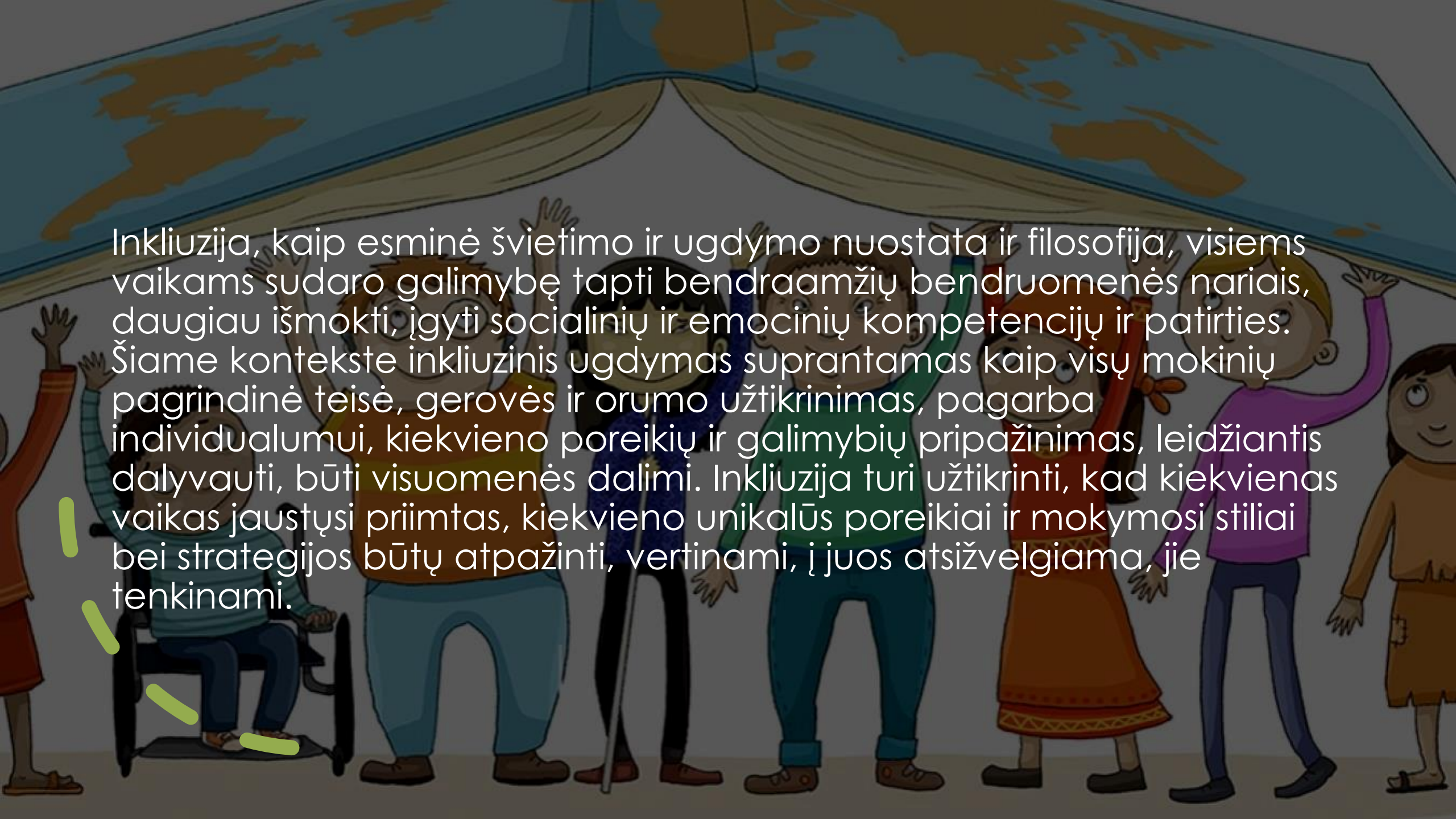
INTEGRACIJA

SEGREGACIJA

EKSKLIUZIJA

An illustration of a group of diverse children standing under a blue and brown tent. The children are of various ethnicities and abilities. One child on the left is in a wheelchair, another is using a white cane, and others have different hair colors and styles. They are all smiling and have their hands raised towards the tent's interior. The background is a simple grey ground.

Inkluzija, kaip esminė švietimo ir ugdymo nuostata ir filosofija, visiems vaikams sudaro galimybę tapti bendraamžių bendruomenės nariais, daugiau išmokti, įgyti socialinių ir emocinių kompetencijų ir patirties. Šiame kontekste inkluzinis ugdymas suprantamas kaip visų mokinių pagrindinė teisė, gerovės ir orumo užtikrinimas, pagarba individualumui, kiekvieno poreikių ir galimybių pripažinimas, leidžiantis dalyvauti, būti visuomenės dalimi. Inkluzija turi užtikrinti, kad kiekvienas vaikas jaustųsi priimtas, kiekvieno unikalūs poreikiai ir mokymosi stiliai bei strategijos būtų atpažinti, vertinami, į juos atsižvelgiama, jie tenkinami.

Žaisti,
mokytis

ir

augti

KARTU!

